

A9-0151/2022

18.5.2022

PRANEŠIMAS

dėl 2021 m. Komisijos ataskaitos dėl Juodkalnijos
(2021/2247(INI))

Užsienio reikalų komitetas

Pranešėjas: Tonino Picula

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĒL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
INFORMACIJA APIE PRIĒMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	17
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	18

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl 2021 m. Komisijos ataskaitos dėl Juodkalnijos (2021/2247(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Juodkalnijos Respublikos stabilizacijos ir asociacijos susitarimą, kuris įsigaliojo 2010 m. gegužės 1 d.¹,
- atsižvelgdamas į 2008 m. gruodžio 15 d. Juodkalnijos paraišką dėl narystės Europos Sąjungoje,
- atsižvelgdamas į 2010 m. lapkričio 9 d. Komisijos nuomonę dėl Juodkalnijos narystės Europos Sąjungoje prašymo (COM(2010)0670), 2010 m. gruodžio 16–17 d. Europos Vadovų Tarybos sprendimą suteikti Juodkalnijai šalies kandidatės statusą ir 2012 m. birželio 29 d. Europos Vadovų Tarybos sprendimą pradėti derybas su Juodkalnija dėl stojimo į ES,
- atsižvelgdamas į tai, kad 2017 m. birželio 5 d. Juodkalnija prisijungė prie NATO,
- atsižvelgdamas į 2003 m. birželio 19–20 d. Salonikuose vykusiame Europos Vadovų Tarybos susitikime pateiktas ES Tarybai pirmininkavusios valstybės narės išvadas,
- atsižvelgdamas į 2018 m. gegužės 17 d. ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimo Sofijos deklaraciją ir Sofijos prioritetų darbotvarkę,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 6 d. ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimo Zagrebo deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 6 d. ES ir Vakarų Balkanų aukščiausiojo lygio susitikimo Brdo deklaraciją,
- atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 10 d. Sofijos aukščiausiojo lygio susitikimą, 2020 m. lapkričio 9 d. Vakarų Balkanų vadovų deklaraciją dėl bendros regioninės rinkos ir 2020 m. lapkričio 10 d. Sofijos deklaraciją dėl Vakarų Balkanų žaliosios darbotvarkės,
- atsižvelgdamas į 2014 m. rugpjūčio 28 d. pradėtą Berlyno procesą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 5 d. Komisijos komunikatą „Stojimo proceso stiprinimas. Įtikima ES perspektyva Vakarų Balkanų šalimis“ (COM(2020)0057),
- atsižvelgdamas į 2020 m. spalio 6 d. Komisijos komunikatą „Vakarų Balkanų ekonomikos ir investicijų planas“ (COM(2020)0641),
- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES)

¹ OL L 108, 2010 4 29, p. 1.

- 2021/1529, kuriuo nustatoma Pasirengimo narystei paramos priemonė (PNPP III)²,
- atsižvelgdamas į 2022 m. sausio 10 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 01/2022 „ES parama teisei valstybei Vakarų Balkanuose: nepaisant pastangų, esminės problemos neišspręstos“,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. spalio 19 d. Komisijos komunikatą „2021 m. komunikatas dėl ES plėtros politikos“ (COM(2021)0644) ir prie jo pridėtą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Juodkalnijos 2021 m. ataskaita“ (SWD(2021)0293),
 - atsižvelgdamas į 2021 m. liepos mėn. Komisijos parengtą Juodkalnijos ekonominių reformų programos apžvalgą ir šalies vertinimą,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 12 d. Tarybos priimtas ES ir Vakarų Balkanų bei Turkijos ekonominio ir finansinio dialogo bendras išvadas,
 - atsižvelgdamas į 2020 m. balandžio 29 d. Komisijos komunikatą „Parama Vakarų Balkanų šalims kovoti su COVID-19 ir atsigausti po pandemijos“ (COM(2020)0315),
 - atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 30 d. Briuselyje vykusį penktąjį Stojimo konferencijos su Juodkalnija posėdį pavaduotojų lygmeniu, per kurį pradėtos derybos dėl paskutinio peržiūrėto skyriaus – 8 skyriaus („Konkurencijos politika“),
 - atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 22 d. ir 2021 m. gruodžio 13 d. ES ir Juodkalnijos tarpvyriausybinių stojimo konferenciją,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. kovo ir gegužės mėn. Venecijos komisijos nuomones dėl peržiūrėto Valstybės prokuratūros įstatymo pakeitimų projekto ir į ankstesnes jos nuomones,
 - atsižvelgdamas į savo 2020 m. birželio 19 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl Vakarų Balkanų po 2020 m. aukščiausiojo lygio susitikimo³,
 - atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl šios šalies,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. gruodžio 2 d. vykusiame ES ir Juodkalnijos stabilizacijos ir asociacijos parlamentinio komiteto (SAPK) 20-ame posėdyje priimtą pareiškimą ir rekomendacijas,
 - atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 28 d. vykusio 2-ojo Europos Parlamento ir Vakarų Balkanų parlamentų pirmininkų aukščiausiojo lygio susitikimo, kurį sušaukė Europos Parlamento pirmininkas ir Vakarų Balkanų parlamentų pirmininkai, bendrą deklaraciją,
 - atsižvelgdamas į savo 2021 m. gegužės 19 d. rezoliuciją dėl 2019–2020 m. Komisijos

² OL L 330, 2021 9 20, p. 1.

³ OL C 362, 2021 9 8, p. 129.

ataskaitų dėl Juodkalnijos⁴,

- atsižvelgdamas į savo 2021 m. gruodžio 15 d. rezoliuciją dėl bendradarbiavimo kovos su organizuotu nusikalstamumu Vakarų Balkanuose srityje⁵,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A9-0151/2022),
- A. kadangi kiekviena plėtros šalis vertinama pagal jos nuopelnus, o būtinų reformų, visų pirma teisinės valstybės srityje, įgyvendinimas lemia stojimo tvarkaraštį ir pažangą;
- B. kadangi Juodkalnija derybų procese yra labiausiai pažengusi šalis kandidatė, nes yra pradėjusi derybas dėl visų 33 peržiūrėtų ES *acquis* skyrių ir preliminariai baigusi derybas dėl trijų;
- C. kadangi 80 proc. jos piliečių pritaria būsimai šalies narystei ES;
- D. kadangi laikotarpis po 2020 m. rinkimų pasižymėjo didele naujosios valdančiosios daugumos ir opozicijos poliarizacija, taip pat poliarizacija valdančiosios daugumos viduje; kadangi boikotai ir konstruktyvaus visų parlamentinių subjektų dalyvavimo stygius trukdė Parlamentui priimti sprendimus;
- E. kadangi 2021 m. birželio 22 d. vykusioje tarpvyriausybiniame konferencijoje Juodkalnija pritarė peržiūrėti plėtros metodikai, grindžiamai derybų skyrių teminėmis grupėmis ir laipsnišku atskirų ES politikos priemonių ir programų įvedimu;
- F. kadangi Europos Sąjunga yra pagrindinė Juodkalnijos prekybos partnerė ir 2020 m. jai teko 38 proc. visų Juodkalnijos eksportuojamų prekių ir 44 proc. visų importuojamų prekių; kadangi ES – didžiausia finansinės paramos Juodkalnijai teikėja ir kadangi Juodkalnija pagal Pasirengimo narystei paramos priemonę (PNPP) gauna pasirengimo narystei paramą, kuri 2007–2020 m. laikotarpiu iš viso siekė 504,9 mln. EUR;
- G. kadangi ES nuolat rodo savo įsipareigojimą atsižvelgti į Vakarų Balkanų šalių europinę perspektyvą ir sutelkė 3,3 mlrd. EUR, kad būtų galima kuo skubiau reaguoti į sveikatos krizę ir sušvelninti COVID-19 pandemijos sukeltus ekonominius ir socialinius padarinius;
- H. kadangi parama pagal PNPP III yra grindžiama griežtomis sąlygomis ir numatomas paramos moduliavimas ir sustabdymas tais atvejais, kai atsitraukiama nuo demokratijos, žmogaus teisių ir teisinės valstybės principų;
- I. kadangi Juodkalnijai gresia Rusijos ir kitų valstybių vykdomas užsienio kišimasis ir kenkėjiškos dezinformacijos kampanijos;

Įsipareigojimas dėl plėtros

1. palankiai vertina nuolatinį Juodkalnijos įsipareigojimą siekti Europos integracijos ir

⁴ OL C 15, 2022 1 12, p. 100.

⁵ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0506.

tvirtą jos piliečių paramą narystei ES; pabrėžia, kad derybų pažanga ir toliau priklauso nuo to, ar bus įvykdyti tarpiniai teisinės valstybės kriterijai;

2. pažymi, kad atidaryti visi 33 peržiūrėti skyriai, tačiau apgailestauja dėl to, kad nė vienas iš jų nebuvo uždarytas nuo 2017 m., todėl Juodkalnija lėčiau siekia teigiamų rezultatų ir labiausiai pažengusios Vakarų Balkanų šalies statuso siekiant narystės ES; palankiai vertina tai, kad Juodkalnija pritarė peržiūrėti plėtros metodikai; ragina Juodkalniją toliau konkrečiai daugiausia dėmesio skirti likusių tarpinių 23 ir 24 skyrių kriterijų įvykdymui, o vėliau – skyrių uždarymui;
3. pakartoja, kad vykdant su ES susijusias reformas būtinas įvairių partijų politinis įsipareigojimas bei veikianti parlamentinė demokratija, ir ragina visas parlamentines partijas vesti konstruktyvų ir įtraukų politinį dialogą ir įsipareigoti įveikti dabartinę poliarizuotą politinę aplinką ir stiprinti valstybės institucijų veikimą bei jų veiklos koordinavimą, kad būtų pasiektas politinis stabilumas ir toliau daroma didelė pažanga įgyvendinant pagrindines su ES susijusias reformas, visų pirma rinkimų ir teismų reformas, ir kovoti su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija;
4. pažymi, kad 2022 m. vasario 4 d. parlamente buvo balsuojama dėl nepasitikėjimo vyriausybe ir dėl to buvo atleistas parlamento pirmininkas ir ES ir Juodkalnijos stabilizacijos ir asociacijos parlamentinio komiteto (SAPK) bendrapirmininkis; pažymi, kad Juodkalnijos prezidentas paskyrė Jungtinių reformų veiksmų (United Reform Action – URA) partijos lyderį paskirtuoju ministru pirmininku, atsakingu už vyriausybės suformavimą;
5. palankiai vertina naująją mažumos vyriausybę, sudarytą iš proeuropietišκών partijų, ir tai yra labai sveikintina atsižvelgiant į neseniai įvykusią Rusijos invaziją Ukrainoje ir nuolatinę prorusiškų politinių partijų ir prorusiškų naratyvų įtaką šalyje; palankiai vertina tai, kad išrinktas naujas parlamento pirmininkas, ir ragina kuo greičiau paskirti ES ir Juodkalnijos SAPK bendrapirmininkį; mano, kad naujosios vyriausybės politinis ryžtas galėtų padėti paspartinti labai reikalingą reformų procesą, atsižvelgiant tiek į Juodkalnijos darbą Europos vertybių srityje, tiek į didžiosios daugumos Juodkalnijos piliečių norą įstoti į Europos Sąjungą;
6. ragina visas parlamentines partijas ir susijusius suinteresuotuosius subjektus atnaujinti įtraukų dialogą siekiant sukurti proeuropietišką ir demokratinę platformą, suteikiančią galimybę užtikrinti būtiną politinį stabilumą ir sumažinti politinę poliarizaciją ir radikalėjimą, laikantis konstitucijos, paisant procesų, normų bei standartų ir proeuropietišκών labai didelės Juodkalnijos piliečių daugumos siekių;
7. atkreipia dėmesį į Demokratinio fronto ir Demokratinės Juodkalnijos surengtus protestus prieš galimą mažumos vyriausybės suformavimą; ragina visas politines partijas išreikšti savo nuomonę vykdant institucines demokratines procedūras ir susilaikyti nuo įtampos didinimo;
8. griežtai smerkia protestuotojų ir kai kurių politinių lyderių paramą Rusijos Federacijai, pareikštą Rusijos agresijos prieš Ukrainą pradžios dieną, tačiau atkreipia dėmesį į palyginti nedidelį šių demonstracijų mastą; primena nuolatinį ir nuoseklų Rusijos interesą destabilizuoti šalį ir visą Vakarų Balkanų regioną ir nukreipti juos nuo kelio, vedančio į Europos Sąjungą, skleidžiant manipuliacinę dezinformaciją ir darant įtaką

valstybiniais ir nevalstybiniais subjektams;

9. pažymi, kad užbaigus ilgai lauktų paskyrimų į naujas administracines struktūras teisinės valstybės srityje procesą darbas suintensyvėjo; apgailestauja dėl to, kad svarbūs postai derybų struktūrose jau ilgą laiką yra neužimti; atkreipia dėmesį į derybų struktūros konsolidavimo ir atnaujinimo pastangas 2021 m.; primygtinai ragina valdžios institucijas kuo greičiau atkurti visapusiškai veikiančią derybų struktūrą; pažymi, kad pavėluotai paskyrus pagrindinius derybininkus ir darbo grupių vadovus reikia imtis kitų veiksmų, kad stojimo procesas išliktų politiniu prioritetu;
10. palankiai vertina nuolatinį ir visapusišką Juodkalnijos pozicijos suderinimą su ES bendra užsienio ir saugumo politika, įskaitant tai, kad ji smerkia Rusijos invaziją Ukrainoje ir visapusiškai remia naujausias ES sankcijas Rusijai, įskaitant draudimą Rusijos lėktuvams skristi virš jos oro erdvės ir naudotis jos oro uostais, draudimą vykdyti sandorius su Rusijos centriniu banku, Rusijos propagandinės žiniasklaidos priemonių „Russia Today“ ir „Sputnik“ draudimą; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę suteikti ES ekonominę ir finansinę pagalbą Vakarų Balkanų šalims, prisijungusioms prie visų ES sankcijų Rusijai, siekiant sušvelninti krizės padarinius krizei plėtojantis;
11. palankiai vertina tai, kad Juodkalnija patvirtino savo laikinosios apsaugos mechanizmą asmenims, bėgantiems iš Ukrainos, suteikdama jiems teisę būti šalyje vienerius metus, ir palankiai vertina Juodkalnijos indėlį į humanitarinę pagalbą Ukrainai;
12. ragina Juodkalnijos valdžios institucijas areštuoti asmenų, kuriems taikomos sankcijos, turtą ir užtikrinti, kad šalis netaptų saugia zona Rusijos oligarchų, kuriems gresia tarptautinės sankcijos, turtui slėpti; ragina vyriausybę toliau imtis reikiamų veiksmų, kad kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos galėtų priimti būtinus sprendimus priimtoms sankcijoms įgyvendinti;
13. palankiai vertina aktyvų Juodkalnijos dalyvavimą ES bendros saugumo ir gynybos politikos misijose ir operacijose bei kitose tarptautinėse misijose; pabrėžia Juodkalnijos strateginio aljanso su ES ir NATO svarbą; smerkia vyriausybės, saugumo ir karinio sektoriaus bandymus kvestionuoti jos strateginę orientaciją; ragina Juodkalnijos valdžios institucijas bendradarbiauti su ES ir NATO atsparumo užsienio kišimuisi, užsienio manipuliacinei dezinformacijai ir kibernetinio saugumo srityse;
14. ragina Juodkalniją kuo geriau pasinaudoti ES lėšomis, prieinamomis pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP III) ir Vakarų Balkanų ekonomikos ir investicijų planą, siekiant stiprinti institucijas ir skatinti ekonominę ir demokratinę vystymąsi, ypač teisinės valstybės, pagrindinių laisvių ir piliečių gerovės srityse; pabrėžia, kad visos investicijos turi atitikti Paryžiaus susitarimo tikslus ir ES priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslus; primygtinai ragina Komisiją atidžiai stebėti veiklos rezultatus ir užtikrinti sistemingą ES finansavimo poveikio vertinimą;

Demokratija ir teisinė valstybė

15. yra labai susirūpinęs dėl tebesitęsiančios politinės įtampos tarp vykdomosios ir įstatymų leidžiamosios valdžios ir jų viduje, taip pat dėl dabartinio parlamento sesijų blokavimo, kuris daro tiesioginį poveikį su ES susijusių Juodkalnijos reformų greičiui ir pažangai bei toliau lėtina stojimo procesą; primena, kad vienintelis būdas daryti įtaką sprendimų

priėmimo procesui rinkėjų vardu – dalyvauti politiniuose procesuose; ragina teisėkūros ir vykdomosios valdžios institucijas gerinti tarpusavio veiksmų koordinavimą ir teikti pirmenybę su ES reformų darbotvarkę susijusių teisėkūros iniciatyvų įgyvendinimui; pakartoja, kad politinė valia, platus tarppartinis dialogas ir naudinga parlamentinė parama, taip pat tinkamas demokratiškos institucijų veikimas yra Juodkalnijos pažangos stojimo derybose pagrindas;

16. palankiai vertina tai, kad neseniai paskirti Aukščiausiojo Teismo ir Apeliacinio teismo nariai ir nauji Prokuratūros tarybos nariai, įskaitant narį, išrinktą iš NVO atstovų; yra susirūpinęs dėl apskritai nepakankamos pažangos vykstant teismų reformą, be kita ko, dėl dar neatliktų paskyrimų į pagrindines nepriklausomas institucijas ir teismines institucijas, įskaitant naujų Konstitucinio Teismo teisėjų paskyrimus; ragina Juodkalnijos valdžios institucijas imtis tolesnių veiksmų, kad būtų sustiprintas teismų ir kitų teisėsaugos institucijų nepriklausomumas ir veikimas, taip pat visapusiškai įgyvendinti Venecijos komisijos rekomendacijas dėl Prokuratūros tarybos politizavimo rizikos; ragina imtis tolesnių veiksmų pagal Europos Tarybos Valstybių prieš korupciją grupės (GRECO) rekomendacijas, susijusias su teismų sistema;
17. ragina Komisiją rimtai atsižvelgti į Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 01/2022 ir įgyvendinti joje pateiktas rekomendacijas, t. y. pritaikyti su teisine valstybe susijusias investicijas Vakarų Balkanuose, įskaitant Juodkalniją; ragina ES ir Vakarų Balkanų šalis sukurti veiksmingo Europos prokuratūros ir Vakarų Balkanų šalių bendradarbiavimo sistemą, siekiant užtikrinti, kad Europos prokuratūra galėtų veiksmingai įgyvendinti savo kompetenciją ES lėšų srityje;
18. palankiai vertina tai, kad Juodkalnijos parlamentas priėmė iš dalies pakeistą Vietos savivaldos įstatymą, kuriame numatyta, kad vietos rinkimai 14-oje savivaldybių vyks tą pačią dieną; vis dėlto apgailestauja dėl neseniai priimto sprendimo 12-oje savivaldybių rengti rinkimus kitu laiku; dar kartą ragina Juodkalniją vienu metu surengti vietos rinkimus visoje šalyje, kad būtų užtikrintas didesnis demokratijos stabilumas, išvengta nuolatinių kampanijų ir sušvelninta įtempta politinė aplinka;
19. pažymi, jog reikia dėti daugiau pastangų, kad likus pakankamai laiko iki kitų rinkimų, taikant įtraukų procesą, būtų suderinta rinkimų teisinė sistema ir reglamentuoti visi pagrindiniai rinkimų aspektai; palankiai vertina tai, kad Komitetas rinkimų teisės aktų reformos klausimais, nepaisant pradinių pertraukų, tęsia savo darbą, ir tikisi, kad jis kruopščiai dirbs siekdamas prasmingos reformos; pažymi, kad Jeano Monnet dialogo priemonė Juodkalnijoje galėtų būti naudinga siekiant konsensuso, būtino demokratinei parlamentinei kultūrai puoselėti;
20. yra susirūpinęs dėl šalyje plačiai paplitusios korupcijos ir primygtinai ragina Juodkalniją stiprinti baudžiamosios teisenos atsaką į aukšto lygio korupciją ir sudaryti sąlygas veiksmingam bei nepriklausomam teisminių institucijų ir nepriklausomų organų, dirbančių kovos su korupcija srityje, įskaitant Kovos su korupcija agentūrą ir Specialiąją prokuratūrą, veikimui, atsižvelgiant į GRECO rekomendacijas; ragina Juodkalnijos valdžios institucijas pradėti išsamų visų pažeidimų, kuriuos atskleidė Pandoros dokumentai, tyrimą;
21. palankiai vertina pažangą kovojant su organizuotu nusikalstamumu ir tarptautinį

policijos bendradarbiavimą, visų pirma gerinant teisėsaugos institucijų prieigą prie pagrindinių duomenų bazių ir didinant tyrėjų ir ekspertų skaičių, taip pat tai, kad padidėjo organizuoto nusikalstamumo bylų, kurios buvo išnagrinėtos ir asmenys buvo patraukti baudžiamojon atsakomybėn, skaičius; ragina Juodkalnijos valdžios institucijas toliau šalinti esamus organizuoto nusikalstamumo bylų nagrinėjimo ir nusikalstamu būdu įgyto turto arešto bei konfiskavimo trūkumus;

22. palankiai vertina konstruktyvų Juodkalnijos bendradarbiavimą su ES teisėsaugos institucijomis, pvz., Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (FRONTEX), Europolu ir Eurojustu, kurios padeda Juodkalnijai valdyti sienas ir kovoti su tarpvalstybiniu nusikalstamumu, įskaitant prekybą ginklais, narkotikais ir žmonėmis, ir kovoti su terorizmu bei ekstremizmu; kaip į teigiamą pavyzdį atkreipia dėmesį į policijos įsikišimą Moikovace siekiant kovoti su neteisėta prekyba cigaretėmis Juodkalnijoje ir pakartoja, kad reikia papildomų priemonių siekiant kovoti su narkotikų ir cigarečių kontrabanda šalyje, ypač Baro uosto laisvojoje zonoje;
23. palankiai vertina tai, kad priimta 2021–2025 m. migracijos ir grįžtančių asmenų reintegracijos Juodkalnijoje strategija; pažymi, kad 2021 m. gruodžio mėn. pasirašytas Juodkalnijos ir Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros (EASO) bendradarbiavimo planas;
24. apgailestauja, kad įgyvendinant viešojo administravimo reformą pasiekta ribotos pažangos, ir ragina užtikrinti, kad naujos viešojo administravimo reformos strategijos rengimo procesas būtų įtraukus ir skaidrus; išreiškia susirūpinimą dėl Valstybės tarnautojų įstatymo pakeitimų, dėl kurių sumažėjo valstybės tarnautojų įdarbinimo pagal nuopelnus atvejų ir jų nepriklausomumas bei iškilo pavojus Juodkalnijos gebėjimui išlaikyti darbuotojus, turinčius patirties stojimo į ES procese; pabrėžia, kad būtina valstybės tarnautojų įdarbinimo pagal nuopelnus sistema ir kad svarbu depolitizuoti valstybės tarnybą;
25. palankiai vertina teigiamą Juodkalnijos pilietinės visuomenės vaidmenį ir ragina toliau stiprinti jos prasmingą dalyvavimą vykdant reformas ir užtikrinti, kad veiktų praktiški konsultacijų ir bendradarbiavimo mechanizmai gerinant šalies teises ir institucines sistemas, taip pat užtikrinant nepriklausomų ekspertų, pilietinės visuomenės ir vietos suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą priimant svarbiausius teisės aktus;
26. palankiai vertina pirmąją Piliečių asamblėją, kurią 2021 m. lapkričio 4 d. surengė Juodkalnijos parlamentas, bendradarbiaudamas su Europos Parlamentu; palankiai įvertino aktyvų piliečių dalyvavimą ir jų įsipareigojimą formuoti kovos su korupcija politiką; ragina Juodkalnijos valdžios institucijas vadovautis Piliečių asamblėjos išvadomis dėl kovos su korupcija bei jas įgyvendinti ir pabrėžia, kad svarbu šią sėkmingą veiklą tęsti ir ateityje;

Pagarba pagrindinėms laisvėms ir žmogaus teisėms

27. atkreipia dėmesį į nedidelę pažangą saviraiškos laisvės srityje; ragina Juodkalniją dėti daugiau pastangų kovojant su dezinformacija, neapykantos retorika, priekabiavimu internete, politiškai šališkais pranešimais ir užsienio įtaka Juodkalnijos žiniasklaidoje; pabrėžia, kad svarbu keistis geriausios praktikos pavyzdžiais su ES valstybėmis narėmis ir NATO, taip pat pradėti dialogą su Vakarų Balkanų pilietine visuomene ir jų

privačiuoju sektoriumi, kad ankstyvu etapu būtų nustatyti nerimą keliantys pokyčiai ir parengtos tinkamos atsakomosios priemonės, skirtos kovai su manipuliacinės dezinformacijos plitimu iš trečiųjų šalių, ypatingą dėmesį skiriant moksliniams tyrimams ir analizei bei geriausios praktikos įtraukimui regione;

28. ragina Komisiją sukurti reikiamą įrodymais pagrįsto atsako į dezinformacijos grėsmes Vakarų Balkanų šalyse infrastruktūrą; ragina Europos išorės veikslių tarnybą (EIVT) pereiti prie aktyvesnės pozicijos ir daugiausia dėmesio skirti ES patikimumo regione didinimui ir Strateginės komunikacijos darbo grupės atliekamos stebėsenos išplėtimui, kad daugiausia dėmesio būtų skiriama tarpvalstybinėms dezinformacijos grėsmėms, kylančioms iš Vakarų Balkanų ir jų kaimyninių šalių; ragina Juodkalniją imtis ryžtingų ir sisteminių veikslių siekiant nustatyti ir išardyti dezinformacijos centrus; ragina politikus ir visuomenės veikėjus griežtai pasmerkti bet kokius pranešimus, kuriais siekiama poliarizuoti visuomenę ir sumenkinti pasitikėjimą žiniasklaida ir pagrindinėmis demokratinėmis vertybėmis;
29. pažymi, kad išskaidyti duomenys, susiję su rasizmu ir homofobine ir (arba) transfobine neapykantos retorika ir nusikaltimais, vis dar renkami neoptimaliai; primena 2020 m. Europos Tarybos Europos komisijos kovai su rasizmu ir netolerancija (ECRI) stebėsenos ataskaitos išvadas, kuriose teigiama, kad ankstesnės rekomendacijos nebuvo įgyvendintos⁶; primena Parlamento poziciją, išdėstytą jo paskutinėje rezoliucijoje dėl Juodkalnijos, kurioje raginama imtis šios priemonės, ir ragina valdžios institucijas ją įgyvendinti⁷;
30. reiškia susirūpinimą dėl didelio žiniasklaidos aplinkos poliarizacijos lygio, visų pirma dėl didėjančio užsienio ir vidaus dezinformacijos kampanijų ir kibernetinių bei hibridinių grėsmių, įskaitant kylančias iš Rusijos ir Kinijos, skleidžiančių etnonacionalistinius naratyvus, kurie daro neigiamą poveikį demokratinėms procesams šalyje ir kelia pavojų jos europinei perspektyvai, kiekio; yra susirūpinęs dėl padidėjusios Juodkalnijos valstybės skolos užsienio finansų įstaigoms ir įmonėms iš autoritarinių ES nepriklausančių šalių; pakartoja, kad remia vyriausybės pasirengimą įgyvendinti ES sankcijas Rusijos propagandos kanalams;
31. pabrėžia, kad kovojant su manipuliacine dezinformacija labai svarbu užtikrinti žiniasklaidos laisvę ir nepriklausomybę, aukštą informavimo kokybę ir didinti naudojimosi žiniasklaidos priemonėmis raštingumą; ragina Juodkalniją, valstybes nares, EIVT ir ES delegaciją Juodkalnijoje toliau vykdyti aktyvesnes ir veiksmingesnes komunikacijos ir matomumo didinimo kampanijas siekiant pabrėžti ES pagalbos Juodkalnijoje vaidmenį ir svarbą ir kovoti su dezinformacija, nukreipta prieš ES, be kita ko, Vakarų Balkanuose įsteigiant regioninį strateginės komunikacijos postą; palankiai vertina Juodkalnijos suinteresuotumą bendradarbiauti su ES pagal Europos demokratijos veikslių planą (angl. EDAP) ir svarbų EIVT strateginės komunikacijos Vakarų Balkanuose darbo grupės darbą;

⁶ Europos komisijos kovai su rasizmu ir netolerancija išvados dėl rekomendacijų Juodkalnijai, kuriai taikomi tarpiniai tolesni veiksmai, įgyvendinimo (2020 m. birželio 2 d.), skelbiamos adresu <https://rm.coe.int/ecri-conclusions-on-the-implementation-of-the-recommendations-in-respe/16809e8273>

⁷ 2021 m. gegužės 19 d. rezoliucija dėl 2019–2020 m. Komisijos ataskaitų dėl Juodkalnijos, OL C 15, 2022 1 12, p. 100.

32. ragina Juodkalnijos valdžios institucijas, glaudžiai bendradarbiaujant su atitinkamomis ES ir NATO iniciatyvomis ir programomis, imtis konkrečių veiksmų atsparumui ir kibernetiniam saugumui didinti, nes Juodkalnija patiria vis didesnį spaudimą dėl trečiųjų šalių kišimosi, kuriuo siekiama pakenkti jos valstybingumui ir provokarietiškai orientacijai; palankiai vertina naująją 2022–2026 m. Juodkalnijos kibernetinio saugumo strategiją ir ragina neatidėliojant tęsti teisėkūros procesą, kuriuo įsteigiama Kibernetinio saugumo agentūra;
33. griežtai smerkia išpuolius prieš žurnalistus ir priekabiavimą prie jų ir ragina ištirti šiuos atvejus, bausti už juos ir imtis veiksmingų tolesnių teisminių veiksmų; palankiai vertina tai, kad, priėmus Baudžiamojo kodekso pakeitimus, nustatytos griežtesnės sankcijos už grasinimus žurnalistams arba išpuolius prieš juos; ragina politines partijas imtis tolesnių veiksmų siekiant užtikrinti sąlygas nepriklausomos ir laisvos žiniasklaidos darbui, įskaitant paramą viešojo intereso pranešimams, skaidrų finansavimą, bendrus reguliavimo standartus ir saugią darbo aplinką be išpuolių ir grasinimų;
34. palankiai vertina kai kuriuos teigiamus veiksmus, pvz., *ad hoc* smurto prieš žiniasklaidą stebėsenos komisiją, teisinės sistemos, kuria siekiama veiksmingai apsaugoti žurnalistus ir kitus žiniasklaidos darbuotojus, stiprinimą, teisės aktų dėl žiniasklaidos ir visuomeninio transliuotojo RTCG, kuris tapo labiau pliuralistiškas, redakcinės politikos peržiūrą ir viešas konsultacijas dėl 2021–2025 m. žiniasklaidos strategijos; pabrėžia Juodkalnijos žiniasklaidos reguliavimo institucijų ir visuomeninio transliuotojo nepriklausomumo svarbą ir ragina toliau dėti pastangas, kad RTCG taptų tikra viešąja paslauga, ir apskritai gerinti prieigą prie informacijos;
35. smerkia visus smurtinius veiksmus per demonstracijas Cetinėje, susijusias su Serbijos stačiatikių bažnyčios Juodkalnijos ir jos pakrantės regiono metropolito inauguracija; smerkia Serbijos kišimąsi šiuo klausimu; ragina užtikrinti religinę toleranciją pagal Juodkalnijos konstituciją ir Europos vertybes bei principus;
36. pažymi, kad užsienio valstybių kišimasis taip pat gali būti vykdomas naudojant kaip priemones religines institucijas; smerkia Rusijos pastangas išnaudoti etninę įtampą Vakarų Balkanų šalyse siekiant kurstyti konfliktus, supriešinti bendruomenes ir skleisti manipuliacinę dezinformaciją, nes taip galėtų būti destabilizuojamas visas regionas;
37. atkreipia dėmesį į tai, kad Juodkalnijoje vėl vėluojama atlikti gyventojų ir būstų surašymą, ir tikisi, kad jis bus vykdomas šiais metais laikantis ES ir tarptautinių standartų, atvirai ir skaidriai, visoms pripažintoms nacionalinėms mažumoms nebijant bauginimų; ragina valdžios institucijas vengti bet kokio šio proceso politizavimo;
38. palankiai vertina šalies daugiatautę tapatybę ir ragina toliau ją propaguoti ir gerbti ją visais lygmenimis, įskaitant vartojamas kalbas, kultūros paveldą ir vietos bendruomenių tradicijas, taip pat apsaugoti jų politines teises; pabrėžia, kad reikia apsaugoti visų nacionalinių mažumų politines teises, visų pirma dėl to, kad kai kurios iš jų nebeturi mažumos partijos atstovų Juodkalnijos parlamente;
39. griežtai smerkia žodinius ir fizinius išpuolius prieš mažumas ir jų bauginimą, įskaitant tautines mažumas; apgailestauja, kad pažeidžiamos grupės, įskaitant romus ir egiptiečius, toliau patiria įvairių formų diskriminaciją ir kad jiems sunku naudotis savo teisėmis; palankiai vertina tai, kad priimta 2021–2025 m. romų ir egiptiečių įtraukties

strategija, kurioje ypatingas dėmesys skiriamas priešiškamumui romams, ir ragina valdžios institucijas toliau dėti daugiau pastangų siekiant kovoti su diskriminacija, užtikrinti sąžiningą prieigą prie švietimo, teisingumo, būsto, sveikatos priežiūros ir darbo rinkos ir imtis veiksmingų kovos su neapykantos retorika priemonių;

40. ragina Juodkalnijos valdžios institucijas pripažinti daugiatautės Kotoro įlankos kroatų bendruomenės tradicijas ir kultūros paveldą; su susirūpinimu atkreipia dėmesį į pranešimą apie iškeldinimą iki balandžio 15 d., kurį gavo Kroatijos Nacionalinė Asamblėja Tivate;
41. pažymi, kad didelį susirūpinimą tebekelia smurtas dėl lyties ir smurtas prieš vaikus ir kad šio smurto dar padaugėjo per COVID-19 pandemiją; ragina gerinti specialistų paramos paslaugas moterims, nepalankioje padėtyje esančioms grupėms ir smurto šeimoje aukoms ir ragina Juodkalniją tam skirti tinkamą finansavimą, be kita ko, tokią paramą teikiančioms pilietinės visuomenės organizacijoms; palankiai vertina pasiūlymą nustatyti griežtesnes bausmes už smurtą prieš moteris ir vaikus;
42. primygtinai ragina Juodkalnijos valdžios institucijas visapusiškai įgyvendinti Stambulo konvencijos standartus, vykdyti visuomenės informuotumo didinimo kampanijas, skatinti saugiomis sąlygomis pranešti apie smurtą šeimoje, didinti tinkamai parengtų ir lyčiai atžvalgių teisėsaugos pareigūnų ir teisėjų skaičių, kad būtų užtikrintas tinkamas tokių nusikaltimų tyrimas ir patraukimas baudžiamojon atsakomybėn už juos; primygtinai ragina Juodkalnijos valdžios institucijas įgyvendinti veiksmingas kovos su seksualiniu priekabiavimu, be kita ko, ir darbo vietoje, priemones; tebėra susirūpinęs, kad politikoje ir viešajame gyvenime vis dar dažnai pasitaiko neapykantos retorikos ir seksizmo apraiškų, nukreiptų prieš moteris, ir ragina priimti teises ir politines priemones moterų dalyvavimui politiniame gyvenime skatinti;
43. palankiai vertina Vaiko teisių tarybos įsteigimą; pabrėžia, kad reikia toliau gerinti elgesį su vaikais civiliniame procese ir užtikrinti vaiko interesus atitinkantį teisingumą; apgailestauja dėl nepakankamos aukų, ypač moterų ir vaikų, apsaugos, be kita ko, per teismo dėl globos procesą ir po jo; ragina visas atitinkamas valstybės institucijas sistemingai spręsti šį klausimą remiantis aukščiausiais apsaugos ir paramos standartais ir geriausia Europos praktika;
44. palankiai vertina pažangą LGBTIQ asmenų teisių apsaugos ir propagavimo srityje ir pirmąją tos pačios lyties asmenų partnerystę, įregistruotą 2021 m. liepos mėn., bei 2021 m. surengtas taikias LGBTIQ asmenų eitynes; ragina Juodkalniją toliau derinti ir iš dalies keisti kitus įstatymus ir poįstatyminius aktus, visų pirma dėl socialinių išmokų ir gyvenamosios vietos, kad būtų visapusiškai įgyvendintas Registruotos partnerystės įstatymas; ragina imtis tolesnių priemonių prieš neapykantos retoriką, socialinę atskirtį ir LGBTIQ bendruomenės diskriminaciją ir gerinti šių asmenų galimybes kreiptis į teismą, įsidarbinti, gauti būstą ir sveikatos priežiūros paslaugas, be kita ko, užtikrinant translyčiams asmenims galimybę naudotis hormonų terapija ir gerbiant jų fizinę ir psichinę neliečiamybę;
45. ragina Juodkalniją tinkamai įtraukti LGBTIQ pilietinę visuomenę į darbą, kurį atlieka nauja teisinio lyties pripažinimo darbo grupė, kuri turėtų siekti teisinio lyties pripažinimo, grindžiamo apsisprendimo teise;

46. apgailestauja dėl to, kad neįgalieji ir toliau patiria įvairių formų diskriminaciją, kuri dar labiau padidėjo dėl COVID-19 pandemijos, ir apgailestauja dėl to, kad nacionaliniai teisės aktai nesuderinti su JT neįgaliųjų teisių konvencija; palankiai vertina tai, kad vykdoma nacionalinės negalios nustatymo sistemos reforma, ir ragina veiksmingai įgyvendinti strategijas, kuriomis būtų siekiama pašalinti neįgaliųjų teisių užtikrinimo spragas visuose sektoriuose ir politikos srityse, įskaitant sveikatos priežiūrą, darbo rinką, taip pat administraciniuose ir teismo procesuose; pabrėžia, kad būtina skubiai parengti deinstitutionalizavimo strategiją;

Susitaikymas ir geri kaimyniniai santykiai

47. teigiamai vertina konstruktyvų Juodkalnijos vaidmenį vykdamas regioninį bendradarbiavimą ir palankiai vertina veiksmų kuriant Vakarų Balkanų bendrą regioninę rinką įgyvendinimą; ragina imtis konkrečių veiksmų siekiant rasti ir įgyvendinti aiškius ir privalomus sprendimus, kuriais siekiama konstruktyviai ir kaimyniškai išspręsti užsitęsčius ginčus, įskaitant ginčus dėl sienų su kaimyninėmis šalimis ir įskaitant demarkacijos klausimus su Kroatija ir Serbija;
48. pabrėžia, kad visas Vakarų Balkanų regioninis ekonominis bendradarbiavimas turėtų būti įtraukus ir priimtinas visoms šešioms šalims, užtikrinant lygiavertį bendradarbiavimą ir stiprinant tolesnį derinimą su ES standartais ir *acquis*; atsižvelgdamas į tai, išreiškia atsargų požiūrį į Atvirųjų Balkanų iniciatyvą, neapimančią visų šešių šalių, ir išreiškia įsitikinimą, kad ši iniciatyva turėtų būti grindžiama ES taisyklėmis ir turėtų daryti tik teigiamą poveikį ES integracijos procesams;
49. palankiai vertina tai, kad nuo 2021 m. liepos 1 d. panaikinti tarptinklinio ryšio tarp Juodkalnijos ir kitų penkių Vakarų Balkanų valstybių mokesčiai; ragina vyriausybę ir Komisiją derėtis dėl plano, kuris padėtų greitai panaikinti tarptinklinio ryšio tarp Juodkalnijos ir ES valstybių narių mokesčius;
50. atkreipia dėmesį į nuolatinį Juodkalnijos bendradarbiavimą įgyvendinant Sarajevo deklaracijos procesą; palankiai vertina tai, kad 2021 m. birželio 17 d. priimta rezoliucija dėl Srebrenicos; teigiamai vertina tai, kad Juodkalnijos užsienio reikalų ministras pirmą kartą dalyvavo bendrame Morinjo sulaikymo centro aukų minėjime; pažymi, kad nuo 2006 m. buvo surengti tik aštuoni karo nusikaltimų teismo procesai ir buvo teisiami tik neaukšto rango nusikaltėliai; pabrėžia, kad neturėtų būti toleruojamas genocido neigimas, nesantaiką kurstanti retorika ar karo nusikaltėlių šlovinimas;
51. primygtinai ragina Juodkalniją dėti daugiau pastangų aktyviai teikiant prioritetą karo nusikaltimų ir jų šlovinimo problemoms ir baudžiant už šiuos nusikaltimus bei išaiškinant dingusių asmenų likimą; primena, kad reikia atverti buvusios Jugoslavijos slaptosios tarnybos archyvus ir laikytis teisinių procedūrų siekiant perduoti atitinkamas bylas Juodkalnijos valstybės archyvams;
52. ragina Juodkalnijos valdžios institucijas visapusiškai laikytis nuostatų, susijusių su buvusiosios Jugoslavijos Socialistinės Federacinės Respublikos palikimu, ypač kariniu turtu;

Ekonomika

53. reiškia susirūpinimą dėl nuolat aukšto nedarbo lygio, ypač moterų ir jaunimo nedarbo, ir primygtinai ragina valdžios institucijas dėti daugiau pastangų, kad būtų pagerintas jų dalyvavimas darbo rinkoje ir spręsti protų nutekėjimo, vyrų ir moterų užimtumo ir darbo užmokesčio skirtumų bei įperkamos vaikų priežiūros prieinamumo problemas; pakartoja, kad reikia geriau suderinti švietimo sistemą ir darbo rinką; atkreipia dėmesį į darbo rinkos atsigavimą ir palankiai vertina veiksmus, kuriais siekiama įgyvendinti Jaunimo garantijų iniciatyvos programą;
54. atkreipia dėmesį į paskelbtą iniciatyvą „Europa dabar“, kuria siekiama užtikrinti aukštesnį gyvenimo lygį ir konkurencingesnę ekonomiką taikant tvaresnį ir įtraukesnį ekonomikos augimo modelį;
55. reiškia susirūpinimą dėl tvaraus Juodkalnijos makroekonominio stabilumo ir augančio pažeidžiamumo dėl padidėjusios valstybės skolos, visų pirma dalies, kurią ji skolinga Kinijai, ir dėl naujos 750 mln. EUR paskolos, kurią vyriausybė paėmė nepasikonsultavusi su Parlamentu; palankiai vertina pastangas mažinti šį fiskalinį pažeidžiamumą, įskaitant su Kinija susijusį pažeidžiamumą; ragina Komisiją kitoje šalies ataskaitoje toliau nagrinėti makroekonominę padėtį ir pažeidžiamumą; atkreipia dėmesį į tai, kad trečiųjų šalių ir užsienio bendrovių investicijos į strateginius sektorius gali kelti nepagrįstos ekonominės priklausomybės pavojų;
56. susirūpinęs atkreipia dėmesį į neigiamą COVID-19 pandemijos poveikį Juodkalnijos ekonomikai; atkreipia dėmesį į vilčių teikiančius Juodkalnijos ekonomikos atsigavimo 2021 m. po 2020 m. didelio nuosmukio ženklus ir palankiai vertina numatomą tvirtą Juodkalnijos ekonomikos augimą; ragina tvariau planuoti ekonomiką ir finansus, taip pat labiau laiku ir konstruktyviau reaguoti siekiant kuo labiau sumažinti pandemijos padarytą žalą labiausiai pažeidžiamoje padėtyje esančioms socialinėms grupėms; ragina vyriausybę organizuoti tikrą ir socialinį dialogą vykdant ekonomikos gaivinimo po pandemijos procesą;
57. palankiai vertina tai, kad buvo išmokėta 60 mln. EUR iš COVID-19 makrofinansinės pagalbos paketo, kuriuo siekiama sušvelninti pandemijos ekonominį poveikį ir išsaugoti makroekonominį stabilumą, taip pat tai, kad mobilizuota 14,2 mlrd. EUR iš PNPP III siekiant paremti Vakarų Balkanų partnerius, kad jie atitiktų narystės Europos Sąjungoje reikalavimus;
58. palankiai vertina pranešimą apie viešųjų paslaugų skaitmeninimą ir elektroninės valdžios operacijų atlikimo paslaugų plėtrą siekiant paskatinti ekonomikos atsigavimą; ragina Juodkalnijos vyriausybę skatinti visų socialinių grupių skaitmeninę įtrauktį, taip pat ragina rengti tikslines prevencines priemones ir paskatas įteisinti neoficialų verslą ir darbuotojus, nes didelis neoficialus sektorius ir toliau trukdo Juodkalnijos ekonominiam ir socialiniam vystymuisi;
59. palankiai vertina tai, kad pasirašytas asociacijos susitarimas dėl programos „Europos horizontas“ (2021–2027 m.);
60. griežtai smerkia vadinamąją „auksinio paso“ programą ir apgailestauja dėl jos pratęsimo iki 2022 m. gruodžio mėn., nepaisant ankstesnių pranešimų, kad sistema bus laipsniškai panaikinta, ir be platesnių konsultacijų su atitinkamomis institucijomis; ragina Juodkalniją imtis daugiau veiksmų siekiant užkirsti kelią pinigų plovimui; pabrėžia, kad

dėl pilietybės suteikimo investuotojams kyla pavojus saugumui ir sudaromos galimybės korupcijai, pinigų plovimui ir mokesčių slėpimui; ragina Juodkalniją nedelsiant nutraukti šią programą; susirūpinęs pažymi, kad nuo 2020 m. gruodžio 7 d. iki 2022 m. pilietybė suteikta beveik 200 Rusijos piliečių;

Aplinka, energetika ir transportas

61. palankiai vertina tai, kad priimtas nacionalinis prisitaikymo prie klimato kaitos planas, ir ragina Juodkalniją paspartinti reformas pagal ES 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją bei stiprinti jos įgyvendinimo procedūras; ragina valdžios institucijas šiuo atžvilgiu kuo geriau pasinaudoti teikiama ES pasirengimo narystei pagalba siekiant įgyvendinti 27 skyriaus („Aplinka ir klimato kaita“) kriterijus;
62. palankiai vertina 2021 m. lapkričio mėn. priimtą švarios energijos dokumentų rinkinį; ragina valdžios institucijas pasiekti pažangos rengiant nacionalinį energetikos ir klimato srities veiksmų planą, kuriame daugiausia dėmesio skiriama tvariems atsinaujinantiems energijos ištekliams ir vengiama naujų investicijų į iškastines dujas ir anglis naudojančią infrastruktūrą, ir pateikti jį Energijos bendrijos sekretoriatui, kad šis pateiktų rekomendacijas; todėl ragina Juodkalniją dėti daugiau pastangų siekiant sumažinti elektros energijos skirstymo tinklo nuostolius, įvairinti atsinaujinančiuosius energijos išteklius ir mažinti priklausomybę nuo klimato kaitai jautrios hidroenergijos gamybos; palankiai vertina tai, kad sustabdytas mažų hidroelektrinių, kurios nesilaikė tinkamų aplinkosaugos standartų, koncesijos sutarčių galiojimas, ir ragina, kad visi nauji projektai atitiktų ES aplinkos apsaugos, valstybės pagalbos ir koncesijos standartus; primygtinai ragina valdžios institucijas gerinti oro kokybės priemonių stebėseną ir įgyvendinimą užterštose vietovėse;
63. apgailestauja, kad Pljevljos anglimis kūrenama elektrinė toliau eksploatuojama viršijus nustatytą darbo valandų skaičių, ir pakartoja skubų raginimą Juodkalnijos valdžios institucijoms nedelsiant užtikrinti, kad ši elektrinė atitiktų Energijos bendrijos sutarties reikalavimus; atsargiai atkreipia dėmesį į tai, kad 15 mln. EUR padidėjo planuojamos šios elektrinės rekonstrukcijos pagal aplinkos apsaugos standartus, kuri dar nepradėta, išlaidos; ragina valdžios institucijas paskelbti galimybių studiją ir prokuroro atlikto konkurso tyrimo išvadas ir apsvarstyti galimybę parengti išsamų pereinamojo laikotarpio planą atsižvelgiant į planuojamą elektrinės uždarymą;
64. dar kartą ragina Juodkalniją skubiai imtis priemonių siekiant veiksmingai išsaugoti saugomas teritorijas ir tęsti darbą nustatant galimas „Natura 2000“ teritorijas; palankiai vertina tai, kad paskelbtos trys saugomos jūrų teritorijos (Platamuni, Katič ir Stari Ulcinj) ir į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą įtraukti bukų miškai Biogradska Goros nacionaliniame parke; reiškia susirūpinimą dėl žalos vandens telkiniams ir upėms, susijusioms su infrastruktūros projektais, įskaitant Skadaro ežero, Sinjajevinos, Komarnicos ir kitus projektus; apgailestauja, kad, nepaisant pradinės pažangos, Sinjajevinos klausimas vis dar neišspręstas; pabrėžia, kad reikia atlikti vertinimą ir užtikrinti atitiktį Buveinių direktyvai ir Vandens pagrindų direktyvai; primygtinai ragina Juodkalnijos valdžios institucijas taikyti veiksmingas, atgrasančias ir proporcingas sankcijas už visus nusikaltimus aplinkai ir išgyvendinti korupciją šiame sektoriuje;
65. apgailestauja, kad nepadaryta pažangos vykdant pagrindines sektoriaus reformas

transporto politikos srityje; ragina Juodkalniją toliau įgyvendinti savo transporto plėtros strategiją ir stiprinti administracinius gebėjimus įgyvendinant transeuropinius tinklus; pabrėžia, kad Vakarų Balkanuose statybų sektorius yra vienas iš labiausiai pažeidžiamų sektorių dėl organizuoto nusikalstamumo ir korupcijos; pabrėžia, kad investicijos į infrastruktūrą turi atitikti ES standartus dėl poveikio aplinkai įvertinimo bei sąnaudų ir naudos analizės, sykiu laikantis ES taisyklių dėl viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos;

66. atkreipia dėmesį į padidėjusį Kinijos susidomėjimą investicijomis į Vakarų Balkanus ir transporto infrastruktūros projektais Juodkalnijoje, kurie yra Kinijos iniciatyvos „Viena juosta, vienas kelias“ dalis; palankiai vertina Vakarų Balkanų ekonomikos ir investicijų planą ir ES iniciatyvą „Global Gateway“, kaip žalesnes ir skaidrias infrastruktūros projektų finansavimo alternatyvas;
67. apgailestaudamas atkreipia dėmesį į žalą Taros upės baseino biosferos rezervatui ir Durmitoro nacionaliniam parkui, įtrauktam į UNESCO paveldą, susijusią su Baro–Boljarės magistralės statyba; ragina Juodkalniją įgyvendinti upių vagų atgaivinimo priemonės ir atidžiai stebėti transporto infrastruktūros statybos poveikį aplinkai; reiškia susirūpinimą dėl to, kad Baro–Boljarės magistralės kaina buvo iš esmės nepakankamai įvertinta ir kad, nepaisant neaiškių viešųjų pirkimų procedūrų, planavimo dokumentų trūkumo ir ekologinių problemų, nesiimta jokių veiksmų; pažymi, kad Juodkalnijos paraiška dėl bendro finansavimo pagal Vakarų Balkanų investicijų programą dar neišnagrinėta;
68. ragina Juodkalniją spręsti neteisėto atliekų šalinimo problemą ir imtis tolesnių veiksmų siekiant tobulinti nuotekų valymo įrenginių planavimo procedūras, kad būtų paspartinta jų statyba; atkreipia dėmesį į tai, kad septyniose savivaldybėse trūksta pažangos ir didėja išlaidos statant būtiniausius nuotekų valymo įrenginius, kad būtų išvengta taršos nuotekomis;
69. ragina Juodkalniją paspartinti su medžiokle ir žvejyba susijusias institucines ir teises reformas, ypač daug dėmesio skiriant saugomoms teritorijoms ir saugomoms rūšims;

o

o o

70. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Europos Vadovų Tarybos pirmininkui, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojui ir Sąjungos vyriausiajam įgaliotiniui užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams bei Juodkalnijos prezidentui, vyriausybei ir parlamentui.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	12.5.2022
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 64 -: 7 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Malin Björk, Anna Bonfrisco, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Michael Gahler, Kinga Gál, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Balázs Hidvéghi, Sandra Kalniete, Peter Kofod, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, İlhan Kyuchyuk, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Claudiu Manda, Thierry Mariani, Pedro Marques, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Dragoş Tudorache, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Bernhard Zimniok, Źeljana Zovko
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Vladimir Bilčik, Marc Botenga, Erik Marquardt, Gabriel Mato, Paulo Rangel, Ramona Strugariu

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

64	+
ECR	Jacek Saryusz-Wolski, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Witold Jan Waszczykowski
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
NI	Fabio Massimo Castaldo, Kinga Gál, Márton Gyöngyösi, Balázs Hidvéghi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Gabriel Mato, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Paulo Rangel, Radosław Sikorski, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmaz Paet, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Claudiu Manda, Pedro Marques, Sven Mikser, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev
The Left	Malin Björk
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

7	-
ECR	Charlie Weimers
ID	Peter Kofod, Jean-Lin Lacapelle, Thierry Mariani, Harald Vilimsky, Bernhard Zimniok
NI	Kostas Papadakis

4	0
The Left	Marc Botenga, Giorgos Georgiou, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaukė